

TEČAJ "OVERLAP SINDROMI U REUMATOLOGIJI"

Poznati hrvatski i inozemni stručnjaci okupili su se 10. i 11. rujna 2011. na Medicinskom fakultetu u Osijeku na poslijediplomskom tečaju trajne izobrazbe liječnika 1. kategorije pod nazivom "Overlap sindromi u reumatologiji". Tečaj je organizirala prof.dr.sc. Marija Glasnović, prim.dr. med. pročelnice Kliničkoga odjela za reumatologiju i kliničku imunologiju Klinike za unutarnje bolesti KBC Osijek. Saznanja o dijagnostici i liječenju reumatskih bolesti se stalno razvijaju i uvijek je prisutna potreba za novim

pristupima dijagnostici i liječenju. Povećana učestalost, dijagnostički i terapijski problemi i prognoza sindroma preklapanja (overlap) glavni su motiv odabira navedenih tema za tečaj u Osijeku. Tečaj je bio namijenjen specijalistima interne medicine, reumatolozima, fizijatrima, liječnicima obiteljske medicine, ortopedima, pedijatrima i svim drugim liječnicima koji se u svakodnevnom radu susreću s nedovoljno definiranim stanjima u reumatologiji koje se u početku ne mogu uklopiti u već dogovorenu definiciju (over-

lap, sindromi preklapanja, mješane bolesti vezivnog tkiva, Sharp, nediferencirane bolesti). Reumatske bolesti imaju veliki socijalno-ekonomski značaj a rana dijagnoza i rano uvođenje moderne terapije ključ su dobrog ishoda bolesti. Prvi korak u ostvarenju toga cilja je dobra suradnju liječnika primarne zaštite i liječnika ostalih specijalnosti.

Liječnici primarne zdravstvene zaštite ne mogu otkriti iz prve da je riječ o kombinaciji bolesti. Zajedničkim prepoznavanjem mogu se napraviti dobre terapijske strategije, odnosno mogućnosti da liječnici primarne zaštite na vrijeme bolesnika upute specijalistu i da se rano počne terapija.

Kliničari i reumatolozi vrlo se često sreću s bolesnicima koji imaju sustavnu autoimunu bolest, a koja se u početku ne može dijagnostički kategorizirati i uklopiti u dogovorenu definiciju. Primjer za to može biti kombinacija lupusa i sistemske skleroze, lupusa i polimiozitisa, overlap koronarne bolesti i plućne hipertenzije (PAH) u sistemskoj sklerozi.

Predavači na Tečaju bili su eminentni stručnjaci iz različitih oblasti: prof. Marco Matucci-Cerinic (Italija), prof. Laszlo Czirjak (Mađarska), prof. Nemanja Damjanov (Institut za Reumatologiju Beograd), prof. Dušan Stefanović (VMA, Beograd), prof. Šekib Sokolović (KC Univerzיטה Sarajevo), prof. Božidar Ćurković, prof. Đurđica Babić-Naglić, prof. Branimir Anić, prim. Goran Ivanišević - svi iz KBC Zagreb, Rebro, prof. Jadranka Morović-Vergles (KB Dubrava Zagreb), prof. Miroslav Harjaček (Dječja bolnica Srebrnjak, Zagreb), doc. Asja Stipić-Marković, prof. Jure Mirat iz OB "Sv Duh", Zagreb, prim.mr.sc. Zoja Gnjidić (Poliklinika za reumatologiju i fizikalnu medicinu Zagreb), prof. Simeon Grazio (KBC Sestre Milosrdnice, Zagreb), doc. Srđan Novak (KBC Rijeka), prof. Aleksandar Včev, prof. Jerko Barbić, prof. Marija Glasnović, dr.sc. Višnja Prus i mr.sc. Tonči Mišević - svi iz KBC Osijek.

Svoja saznanja o reumatskim bolestima s kolegama iz Osijeka i Hrvatske podijelili su kolege iz Italije, Mađarske i Srbije. Među njima je bio i prof. Damjanov, generalni tajnik Europskog udruženja reumatologa (EULAR), direktor Instituta za reumatologiju u Beogradu, i predsjednik Udruženja reumatologa Srbije. Na tečaju su iznesene novosti u ultrazvučnoj dijagnostici: 3D, fuzijske tehnike, kontrastne tehnike, elastografija, mjerenje tvrdoće arterija te novosti iz kapilaroskopije - indikacije, tehnika i procjena nalaza a sve to potvrđeno kroz ra-

dionice. Novosti u ultrazvučnoj dijagnostici donose nov uvid u reumatske bolesti i bolju mogućnost njihova ocjenjivanja, a i boljega liječenja. Prof. Stefanović, pročelnik Klinike za reumatologiju VMA u Beogradu, je potvrdio da su dvije bolesti u jednoj doista vrlo česte i da zapravo čine tzv. treću bolest, prikazao je vlastita iskustva bolesnice koja je imala istovremeno 2 bolesti: reumatoidni artritis i lupus. Cilj je bio senzibilizirati i bolesnike i liječnike te nastojati poraditi na podizanju svijesti o overlap sindromu, ali i o sve češćim slučajevima reumatskih tegoba. O vlastitim iskustvima o ovom sindromu govorio je i prof. Anić. Pristup bolesniku s kroničnim artritisom bila je tema uglednog reumatologa prof. Ćurkovića, a o registrima koji što prije moraju zaživjeti u praksi govorila je profesorica Babić-Naglić. O balneoterapiji i kroničnim artritisima govorio je prim. Ivanišević.

Uspješna predavanja održali su prof. Matucci-Cerinić, docentica Stipić-Marković koji su govorili o najnovijim dostignućima laboratorijskog skrinininga takvih bolesnika. Zanimljivo je bilo predavanje prim.mr.sc. Gnjidić, ravnateljice Poliklinike za reumatske bolesti u Zagrebu o fibromijalgiji koja se također preklapa s autoimunim i mnogim drugim bolestima i koja može oponašati neku drugu definiranu upalnu reumatsku bolest. U fibromijalgije izostaje klinička slika, laboratorijski nalazi također, a bolesnika i dalje - boli! Upozorila je na lijekove koji nisu isključivo za liječenje boli, već jedna od komponenti djelovanja na segmente koji su prouzročili bol, odnosno promjene u percepciji boli, njezinom očitanju u centrima mozga". Da nisu samo odrasli ti koji imaju reumatske bolesti potvrdio je i prof. Harjaček, dječji reumatolog iz Dječje bolnice Srebrenjak, koji je govorio o sindromima preklapanja i u djeci.

Cijeli tečaj ne bi mogao biti održan da nije bio financijski podržan od sponzora - farmaceutskih tvrtki kojima smo se zahvalili.

Kako bi uljepšali boravak stručnjaka u Osijeku i Slavoniji drugoga dana tečaja organiziran je izlet u naš poznati Park prirode Kopački rit. Sudionici su obišli Kopački rit gdje su imali prilike vidjeti zaštićene vrste životinja koje slobodno žive u tom okruženju. Zajedno su uživali u prirodi a nakon toga posluženi su delicijama tradicionalne slavonske kuhinje. Nadamo se da je svim sudionicima tečaj ostao u lijepom sjećanju i da se vesele ponovnom susretu u Osijeku.

prof. Marija Glasnović